

## جلسه بیست و هشتم اعتقادات

«معاد- بحث قیامت، بررسی سوره مبارکه زلزله»

### ۱- معاد- بحث قیامت، بررسی سوره مبارکه زلزله

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ  
الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَآلِ اللَّهِ، لَا  
سِيْمَا عَلَى بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحِ الْعَالَمِينَ لِتَرَابِ مَقْدَمِهِ  
الْفِدَاءِ وَاللَّعْنَةُ الدَّائِمَةُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى  
قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ»

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «إِذَا  
زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا \* وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا \* وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا  
لَهَا \* يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا \* بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا \* يَوْمَئِذٍ يُصْدِرُ

النَّاسُ أَشْتَاتًا لَّيَرَوْا أَعْمَالَهُمْ \* فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ \*  
وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ»

بحثمان درباره‌ی سکرات موت تا حدّی تمام شد. باید به یک مسئله‌ی مهمّ مربوط به عالم بعد از این عالم و عوالمی که در پیش داریم توضیح داده بشود. یکی از چیزهایی که ما در پیش داریم مسئله‌ی قیامت است، شاید مهم‌ترین برنامه‌ای که ما باید با آن برخورد کنیم این مسئله‌ی مهمّ و این عالم بسیار پُراهمیت است.

## ۲- علت زلزله شدید در قیامت نابود شدن کوهها است

---

در سوره‌ی مبارکه‌ی زلزله خدای تعالی این طور مسئله را مطرح می‌کند و یک سوره را برای این جهت اختصاص داده است، زمانی که زمین یک زلزله‌ی شدیدی داشته باشد تا روز قیامت و تا این زلزله، هر وقت زلزله می‌شود یک گوشه‌ای از زمین تکان می‌خورد؛ حالا بخارات زمین است، گازهای زمین است، مسئله‌ی دیگری است من در این باره نمی‌خواهم وقتتان را بگیرم، همین است که می‌بینید گاهی به پنج ریشتر، گاهی شش، گاهی هفت که شش و هفتش مخرب است و خراب کننده است، این‌ها زلزله‌های بسیار مختصری

است، موضعی و مربوط به مکان خاصی است، شاید در همین یکی دو ماه اخیر متجاوز از پنج و شش مرتبه در ایران زلزله شده و هیچ کدام از شما متوجه زلزله نبوده‌اید یا اگر بوده‌اید خرابی آنچنان نداشته. من در زلزله گناباد و فرودس بودم؛ یعنی نه اینکه در موقع زلزله بودم بعد از یکی دو روز برای کمک‌رسانی به زلزله‌زدگان گناباد و طبس رفتم، در هر نیم ساعت یک مرتبه زلزله می‌شد ولی ضعیف، اما آن زلزله‌ی اوّل یک شکاف‌هایی روی زمین بوجود آورده بود که ما گاهی سنگ می‌انداختیم یا حتّی این زلزله رودبار هم همین طور

بود، من رفتم، سنگ می انداختیم بعد از مدّتی به عمق آن درز  
و آن شکاف می رسید، این ها زلزله های کوچکی است.

اما اینجا خدای تعالی می فرماید: «إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا»<sup>۲</sup>

تمام زمین آن زلزله ای که باید داشته باشد، آن تکان شدیدی  
که باید بخورد، آن تکانی که کوه ها خُرد شود و در میان  
گودال های زمین بریزد، آب زمین خشک شده، کوه ها نرم  
شده، خُرد شده و یک طوفان عجیبی می آید تمام این سنگ  
خرده ها، این شن ها را در میان گودال های زمین می ریزد، این  
زلزله را خدا می گوید: «إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا» آن زلزله ای که

---

۲ - سوره زلزال، آیه ۱.

باید در او انجام بشود وقتی که انجام بشود. زلزله‌ی زمین آنچه  
باید انجام بشود یعنی چه؟ ببینید این زمین را شما تصوّر  
کنید مثل یک جعبه‌ای که با میخ‌ها او را نگهش داشته‌اند،  
کوه‌ها میخ زمین هستند، «أَلَمْ نَجْعَلْ الْأَرْضَ»<sup>۳</sup> در آن آیه‌ی  
سوره‌ی ظاهراً نبأ است که می‌فرماید: «وَالْجِبَالُ أَوْتَادًا»<sup>۴</sup> کوه‌ها را  
خدای تعالی برای زمین میخ قرار داده، حالا اگر این میخ‌ها  
تکان خورد و کنده شد، اگر این وضع به هم خورد، یک  
فشاری روی این جعبه آمد که همه‌ی میخ‌هایش در آمد و  
همه‌ی چوب‌هایش به هم ریخت، اگر روی زمین یک چنین

---

۳ - سوره نباء، آیه ۶.

۴ - سوره نباء، آیه ۷.

فشاری بیاید و طبعاً زمین دارای این فشار هم هست؛ یعنی شما می‌دانید که زمینی که ما در آن زندگی می‌کنیم با سرعتِ عجیبی به دور خورشید می‌گردد، آنقدر سرعت دارد که زمین به اصطلاح به عقب پرت نمی‌شود، شما اگر یک مثلاً آتش‌گردان را بچرخانید، قاعده‌اش این است که وقتی که فشار روی آتش‌گردان می‌آید این آتش‌ها وقتی که معمولی باشد، این آتش‌ها از بالا می‌ریزد، شما یک آتش‌گردان را این طور راست نگه دارید هر چه در آن آتشش است می‌ریزد، اما اینکه می‌بینید آتش نمی‌ریزد مال این است که به طور جدّی، با فشار به طرف عقب پرت می‌شود و عقبش هم بسته است

که این را می‌گویند: نیروی گریز از مرکز، زمین باید پرت بشود ولی آنچنان در چرخش سریع است که از جای خودش تجاوز نمی‌کند و از آن طرف جاذبه‌ی عمومی آنچنان آن را به طرف خودش می‌کشد که در یک حدّ متعادلی زمین ایستاده ولی به خاطر حرکتِ سریعی که به دور خودش می‌چرخد که در شبانه‌روز یک مرتبه به دور خود می‌چرخد و در سال یک مرتبه به دور خورشید می‌چرخد، آسمش را می‌گذارند جاذبه‌ی عمومی و جاذبه‌ی زمین و نیروی گریز از مرکز این دو چیز آن را کنترل می‌کند و آنچه را که باید درباره‌ی این جهت گفت یکی این است که این زمین به خاطر اینکه در شبانه‌روز یک

دفعه به دور خودش می چرخد شب و روز را به وجود می آورد و به خاطر اینکه یک مرتبه در دوره‌ی سال به دور خورشید می چرخد، زمستان و تابستان را بوجود می آورد، حالا این‌ها بحث‌هایی است که وقت جلسه گرفته می شود، این حرکت شدیدی که به زمین وارد می شود باید حتماً زمین را مُدوّر کند که کرده ولی گودی و بلندی نداشته باشد، همه صاف بشود، چه چیز این گودی و بلندی را نگه داشته؟ همین میخ‌های زمین، کوه‌های زمین، این وضع را حفظ کرده، اگر شما کوه‌ها را بردارید که کوه‌ها در قیامت مانند پنبه‌ی زده، پشم‌زده نرم می شود وقتی که نرم شد کوه‌ها برداشته می شود، کوه‌ها که

برداشته شد زمین تکان شدیدی می خورد، آنچنان تکان می خورد که زلزله‌ی خودش را به دست می آورد، آنچه که باید زمین داشته باشد، آن حرکتی که آن تکانی که زمین باید داشته باشد، به دست می آورد، چون از میخ‌ها رها شده، این معنی «إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا» است.

در یک چنین وقتی چه می کند؟ «وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا»<sup>۵</sup> هر چه سنگینی در آن باشد، هر سنگ سنگینی، هر انسان سنگینی، هر موجود سنگینی را از خودش بیرون می اندازد، یک وضع خاصی پیدا می کند، من هنوز نمی خواهم درباره‌ی

---

۵ - سوره زلزال، آیه ۲.

خصوصیات قیامت چیزی عرض کنم، آنچه که می‌خواهم  
عرض می‌کنم؛ در ارتباط با این سوره‌ی مبارکه است،  
«وَأَخْرَجْتُ الْأَرْضَ اثْقَالَهَا» اینجا انسان کامل، امام و حجت  
کروی زمین، می‌آید می‌گوید: «چه شده است تو را؟» «مَا لَهَا»<sup>۶</sup>  
چه‌ات هست؟ برای چه؟ دستی دارد به زمین می‌زند زمین  
آرام می‌گیرد، اعجاز پروردگار، اراده‌ی الهی زمین را با همان  
حال حفظ می‌کند.

---

۶ - سوره زلزال، آیه ۳.

### ۳- سخن گفتن زمین در قیامت، مسئله‌ای است علمی

«يَوْمَئِذٍ»<sup>۷</sup> زمین به سخن می‌آید، این اتم‌های زمین، صداهای امروز شما و گذشته‌ها را، اعمال شما و گذشته‌ها را همه را ضبط کرده، عین ضبط صوت، الآن ما فکر می‌کنیم این در و دیوار صدای ما را نمی‌شنوند، این‌ها چه ارتباطی دارند با شنیدن و ضبط کردن، وقتی ضبط صوت را جلویتان می‌گذارید می‌بینید یک تشکیلات آهنی هست، یک چیزی هم آنجا می‌چرخد، کسی که از حقیقت اطلاع نداشته باشد می‌گوید: این چه هست؟! ولی وقتی که نوار بر می‌گردد،

---

۷ - سوره زلزال، آیه ۴.

صدایش را باز می‌کنند می‌بینید حتّی صدای نفسِ شما را ضبط کرده، حتّی تَنْ صدای شما را ضبط کرده، جرأت نمی‌کنید بگویید: این صدای من نیست، چون با اینکه مصنوع دست بشر است، خدای با عظمت، این آسمان و زمین را آن طور قرار داده که حتّی دانشمندان در یک مجلّه‌ای دیدم که می‌خواستند صدای امیرالمؤمنین و ائمه اطهار علیهم السّلام را در مسجد کوفه و یا در مسجد مدینه از همین اتم‌هایی که در زمین هست، در آنجا هست از همین‌ها صدای آن بزرگان را بیرون بیاورند. شماها شاید نتوانید، شاید هم علم به جایی برسد که بتوانید، چون در گذشته‌ها دویست

سال قبل هیچ وقت فکر نمی‌کردیم که یک روزی یک وسیله‌ای پیدا بشود مثل اینترنت که آن طرف دنیا شما صحبت می‌کنید، این طرف می‌گیرند، همه از حال هم مطلع هستند، همه همدیگر را می‌شناسند، هنوز در ایران خیلی مسئله‌ی سایت و اینترنت پیشرفت نکرده در بعضی از ممالک، در یکی از ممالک دنیا به من خبر می‌دادند، تلفنی یک کسی از دوستان مان که در اینجا بود، می‌گفت: مثل اینکه تلفن در همه‌ی خانه‌ها هست، آنجا مسئله‌ی اینترنت و سایت و امثال این‌ها حل شده و در کنار ما هست، حالا درباره‌ی همین سایت خودمان من یک مطلبی دیروز برای من

بعضی از دوستان گفتند که من تعجب کردم، ایشان می‌گفت: در ماه شصت هزار نفر به سایت شما مراجعه کرده‌اند، صورتش را آورده بود، خیلی عجیب است، یک ماه شصت هزار نفر در، حالا این کمترین به اصطلاح مسئله است، شاید سایت‌هایی باشد، بیشتر، هزارها برابر بیشتر، همه با هم، دور هم هستند، مثل گذشته نیست که ما اگر خواستیم یک کاری کنیم مخفی بتوانیم در خانه آن کار را انجام بدهیم، یک قدری پیشرفتش بیشتر بشود شاید به جایی برسد که ما حتی در خانه‌ی خلوت خودمان نتوانیم حرف بزنیم و حرفمان را منتقل کنند به همه جا، این کروی

زمین را خدا این طوری قرار داده، تمام اتم‌هایش صدای شما را ضبط کرده، بدون اشتباه، بدون هیچ مسئله‌ای، این کار را می‌کند این جا خدای تعالی اشاره کرده، «يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ»<sup>۸</sup> در آن روز، «تُحَدِّثُ» یعنی زمین بیان می‌کند، حدیث می‌کند، اخباری که تویش بوده، حضرت آدم چه کرد؟ حضرت نوح چه کرد؟ خیلی‌ها را ما نمی‌شناسیم این‌ها چه کردند، پیغمبر اسلام چه کرد، همه‌ی این‌ها سخنانی که در او ضبط شده، ضبط را خدا باز می‌کند، «يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا» چه کسی این اخبار و این ضبط را باز می‌کند؟ «بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى

---

۸ - سوره زلزال، آیه ۴.

لَهَا»<sup>۹</sup> تحقیقاً پروردگار تو ای پیغمبر! به این زمین وحی کرده،  
ما وحی را یک اشتباهی داریم در وحی؛ وحی یک مقداری آن  
چیزهایی هست که در وجود ما هست، در وجود حیوانات  
هست، دلیلش آیات قرآن است، خدای تعالی درباره‌ی نحل  
می‌فرماید: ما به نحل وحی کردیم، یعنی در فطرتش گذاشتیم،  
در وجودش گذاشتیم، با او ارتباط برقرار کردیم که چکار کند؟  
«أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا»<sup>۱۰</sup> اینکه از کوه‌ها و از کوهستان  
خانه برای خودت درست کن، از درخت‌ها خانه برای خودت  
درست کن و از تو باید عسلی بیرون بیاید که شفا برای مردم

---

۹ - سوره زلزال، آیه ۵.

۱۰ - سوره نحل، آیه ۶۸.

باشد، ببینید وحی شده به او، به همه چیز وحی می شود، خدا همه چیز را تحت نظر دارد، خدا همه چیز را در احاطه‌ی خودش دارد، خدا روز قیامت این ضبط صوتی که در عالم بوده را باز می کند ، شما می بینید آن شب، نصف شب یک حرفی زدید این را باز کردند دارد برایتان می گوید، تصویرتان را هم می گوید، نشان می دهد، صدای شما است، صدای آهسته‌ی شما است، صدای بلند شما است، گناهای که کرده اید، مسائلی که در دنیا داشته اید که خیال می کنید هیچ کس نفهمیده.

#### ۴- در محضر خدا و ائمه اطهار علیهم السلام گناه نکنید

به خدا هم که زیاد اعتقادی نداریم، به ائمه اطهار علیهم السلام هم که اعتقادی نداریم. والّا خدا دارد می بیند، ائمه اطهار علیهم السلام دارند می بینند، شما می گوید: چطور می شود؟ خدا می گوید: دو تا مَلِک من برایتان قرار دادم، «مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ» لفظی از زبانتان بیرون نمی آید از کلامتان، «إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ»<sup>۱۱</sup> دوتا ملک این ها را ضبط می کند، این ها را باور کنیم آقایان! این ها را چون باور نداریم هر کاری که دلمان می خواهد می کنیم، باور کنیم، از یک بچه

---

۱۱ - سوره ق، آیه ۱۸.

خجالت می‌کشیم که گناه کنیم، از دوتا ملک، نمی‌گوییم:  
خدا، نمی‌گوییم: پیغمبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله، ببینید در  
آیات قرآن خدای تعالی می‌فرماید: «وَقُلْ اَعْمَلُوا فَسِرَى اللَّهِ  
عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ»<sup>۱۲</sup> هر کاری می‌خواهید کنید مانعی  
ندارد کنید، ولی خدا می‌بیند، پیغمبر می‌بیند، ائمه اطهار  
علیهم‌السلام می‌بینند، دوتا ملک همراه‌تان هست می‌بینند،  
آدم اینقدر در یک چارچوبه سختی قرار گرفته اگر ایمان داشته  
باشد، اگر معتقد باشد، اگر بفهمد که انسانیت یعنی چه؟ اگر  
بفهمد که چرا آمده در دنیا و در چه موقعیتی است نمی‌تواند

---

۱۲ - سوره توبه، آیه ۱۰۵.

کاری بر خلاف انجام بدهد، یک معصومی می‌شود، «بِأَنَّ  
رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا»<sup>۱۳</sup> «يَوْمَئِذٍ يَصُدُّرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا»<sup>۱۴</sup> مردم دسته  
دسته از داخل قبرها می‌آیند بیرون، در سوره‌ی یس خدای  
تعالی از قول این‌ها می‌گوید؛ که امروز چه روزی است؟ چه  
خبر است؟ ای وای بر ما! این چیزی است که انبیاء به ما  
گفتند و ما باور نکردیم، هر کاری خواستیم کردیم، این‌ها  
آیات قرآن است، در قرآن خدا بیان کرده است.

چطور انسان می‌تواند گناه بکند و حال اینکه خدا دارد  
می‌بیند، پیغمبر دارد می‌بیند، چهارده معصوم دارند

---

۱۳ - سوره زلزال، آیه ۵.

۱۴ - سوره زلزال، آیه ۶.

می بینند. یک کسی از من می پرسید که من یک کسالتی دارم  
و غالباً کسالت هایم را به حضرت زهرا سلام الله علیها ارجاع  
می دهم، خودم مراجعه می کنم، یک کسالتی دارم حالا  
کسالتش چه بود بماند، من رویم نمی شود به حضرت زهرا  
سلام الله علیها چیزی بگویم، گفتم: حضرت زهرا  
سلام الله علیها خودش می بیند، تو در دلت همان قدر که نیت  
کنی حضرت زهرا سلام الله علیها خودش می بیند، در دل به  
زبان نمی خواهد جاری کنی، بعضی ها این طور توجّه دارند.  
من یک مطلبی را مربوط به آیت الله کوهستانی در کتاب پرواز  
روح نوشته ام، خدا می داند هر وقت یادم می آید از آن توجّه این

مرد بزرگ به ائمه اطهار علیهم السّلام یک بحثی ما داشتیم،  
من یک طرف بحث بودم، ایشان یک طرف، طبعاً بحثمان  
طوری بود که ایشان می خواست مثلاً یکی بگوید: بعضی از  
فرزندان حضرت زهرا سلام الله علیها اینها ممکن است که  
مورد لطف حضرت زهرا سلام الله علیها واقع نشوند و من  
می گفتم: می شوند، یک دفعه دیدم مثل اینکه رنگش بیپرد،  
آقایان! خدا هست به خدا قسم، به چه بگویم؟ ائمه دارند  
می بینند ما را، رنگش پرید، گفتم: حالا می ترسم بی بی، یک  
طرفی را اشاره کرد، بی بی از من ناراحت بشود من دارم این  
بحث را دارم می کنم، چرا من را در این بحث انداختی؟ بی بی

می‌ترسم ناراحت بشود که من این طوری دارم صحبت می‌کنم مثل اینکه حضرت زهرا سلام‌الله‌علیها را داشت می‌دهید، شما اگر آن حالتِ آن مرد را می‌دیدید می‌گفتید: حتماً ایشان حضرت زهرا سلام‌الله‌علیها را می‌دیده! یک همچنین حالتی ما باید داشته باشیم.

### ۵- مردم در قیامت اعمالشان را می‌بینند

«يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ»<sup>۱۵</sup> در آن روز مردم می‌آیند بیرون برای اینکه اعمالشان را ببینند، تو چه کردی؟

---

۱۵ - سوره زلزال، آیه ۶.

خودت نگاه کن، انسان گاهی یک فیلم‌هایی مربوط به بیست سال، سی سال قبل می‌بیند، نگاه می‌کند می‌گوید: عجب قیافه‌ای من داشتم، عجب وضعی داشتم، این کار سبکی را من انجام دادم؟ در حال مثلاً بازی کردن، کوچک‌تر بودی مشغول خاک بازی بودید، یکی آمده فیلمتان را گرفته، حالا یک مثلاً آیت الهی شدید، یک دکتری شدید، یک مهندسی، شخصیت‌تان بالا رفته، می‌گویید: این فیلم را نشان ندهد، این‌ها دوستان من این‌جا نبینند که من در آن موقع خاک بازی کردم، روز قیامت می‌خواهید فیلم‌هایتان را نشان

ندهند؟ یک راه دارد و آن این است که «أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ»<sup>۱۶</sup> با خدا سازش کنید.

به خود خدا قسم، چون بعضی وقت‌ها بهترین استدلال‌ها برای مثل شماها همان قسم خوردن است که این‌ها هست، حقیقت دارد، باور کنید، فیلمی از شما نشان می‌دهند، از قلبت هم فیلم می‌گیرند، از چشم‌ت هم فیلم گرفتند، هر چه فیلم دقیق و قوی باشد، وقتی که شما دارند از شما فیلم می‌گیرند نهایت می‌توانند یک نگاه کنند، بگویند، یا مثلاً نشان بدهند که شما داشتید به یک زن نامحرمی نگاه

---

۱۶ - سوره تغابن، آیه ۱۲.

می‌کردید، حالا این زن روی شهوت نگاه می‌کردید، روی  
غیرشهوت نگاه می‌کردید، هر طوری نگاه می‌کردید بالاخره در  
فیلم نشان نمی‌دهند، امّا آن فیلم‌برداری پروردگار، شما دارید  
نگاه می‌کنید از باطنت هم فیلم می‌گیرد که این دارد روی  
شهوت نگاه می‌کند، از باطنت فیلم می‌گیرد که تو داری به  
قصد بعضی از مسائل جنسی این کار را می‌کنی، از حالاتتان  
فیلم می‌گیرند، از روحیاتتان فیلم می‌گیرند و همه را نشان  
می‌دهد این صریح قرآن است که خدای تعالی «لِيرَوْا

أَعْمَالُهُمْ»<sup>۱۷</sup> بیرون می‌آورد تا اینکه ببینید اعمالتان را،  
اعمالتان را نشانتان بدهد.

خب همین جا تمام شد؟ خیلی خب دیدیم، نه، «وَمَنْ يَعْمَلْ»  
کسی که عمل بکند به وزن ذره‌ای، ذره وزنی نداردها! به وزن  
ذره‌ای، عمل خوبی داشته باشد، خیری باشد، می‌بیند، الآن  
شاید نبینید ولی آنجا می‌بینید، «وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا  
يَرَهُ»<sup>۱۸</sup> اگر به اندازه‌ی ذره‌ای کار خوب کرده باشید می‌بینید و  
اگر به اندازه‌ی ذره‌ای کار بد کرده باشید خواهید دید. گاهی  
بعضی از مسائل پیش می‌آید ممکن است انسان فشار را

---

۱۷ - سوره زلزله، آیه ۶.

۱۸ - سوره زلزله، آیه ۸.

ببیند من به دوستان می‌گویم خوبیش این است که دنیا  
دوامی ندارد، آخر، یک وقت دیگری هم هست، یک قیامتی  
هست، یک روز جزایی هست، حالا ما بحثمان ان شاء الله از  
امروز درباره‌ی قیامت و روز قیامت است.

## ۶- معنای «یوم الجمع» از اسماء قیامت

روز قیامت را خدای تعالی اسامی مختلفی در قرآن برایش  
بیان کرده، یکی از اسامی همین امروز تلاوت شد که «يَوْمَ  
الْجَمْعِ»<sup>۱۹</sup> روزی که همه جمع می‌شوند، هر کس در آسمان

---

۱۹ - سوره شوری، آیه ۷.

چهارم باشد باید بیاید، هر کس در عالم بیهوشی باشد باید  
بیاید، هر کس در عالم عذاب باشد باید بیاید، یک وضع  
خاصی دارد کروی زمین تمامش در هم کوبیده شده یک زمین  
شنی نرمی ولی بی آب و بسیار داغ خدای تعالی قرار داده،  
این ها از آیات قرآن کاملاً استفاده می شود، خورشید نورش را از  
دست داده ولی حرارتش را دارد، زمین خودش خیلی داغ  
است، چون الآن که زمین یک خرده ای ابر می شود و هوا و  
بادی می آید این مسائل مال دریاها است و این آب هایی  
است که در در کروی زمین هست اما فرض کنید آتش خشک

شود، «وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ»<sup>۲۰</sup> تمام دریاها خشک می‌شود،  
کوه‌ها خُرد می‌شود می‌ریزد چون زمین در حرکت خودش مثل  
به اصطلاح گردانه دارد می‌گردد خودش دایره‌وار و سنگ‌ها و  
سنگ‌های ریزه در این گودالی‌ها می‌ریزد همه باید بیایند،  
همه، حتی پیغمبران.

## ۷- پیامبران و مردمی که تزکیه نفس نکرده‌اند در قیامت

دو دسته هستند از خوبان که در این قیامت می‌مانند، تا آخر  
هم باید بمانند. یکی پیغمبران، پیغمبر مسئولیت دارد نسبت

---

۲۰ - سوره تکویر، آیه ۶.

به امتش، امتش گرو اعمالشان هستند باید اینها را به آنها  
برسد، اول کسی که در روز قیامت از او سؤال می شود که «هَلْ  
بَلَّغْتَ؟» از انبیاء، حضرت نوح است، حضرت نوح از او  
خدای تعالی می پرسد که تو تبلیغ رسالت بالاخره بعد از  
همه ی این حرف ها و به تعبیر ما بعد از نهصد و پنجاه سال  
کاری کردی؟ می گوید: «دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَ نَهَارًا»<sup>۲۱</sup> شب و روز  
داشتم تبلیغ می کردم، نصف شب می رفتم درِ خانه هایشان  
که بیایید و از این کارهایتان دست بکشید، با خدا آشتی  
کنید، به قدری حالات انبیاء را اگر بخوانید به قدری دلتان

---

۲۱ - سوره نوح، آیه ۵.

می‌سوزد، خدا می‌گوید: «یا حَسْرَه عَلَی الْعِبَادِ مَا یَأْتِیهِمْ مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا کَانُوا بِهِ یَسْتَهْزِئُونَ»<sup>۲۲</sup> چقدر حسرت خدا، خدا می‌گوید: «یا حَسْرَه عَلَی الْعِبَادِ» پیغمبری نیامد برای این‌ها مگر اینکه این‌ها او را مسخره‌اش کردند، نصف شب بلند شدی آمدی در خانه‌ی ما که بیایید ایمان به خدا پیدا کنید؟ نصف شب می‌آیی موسیقی‌ات را بلند می‌کنی مردم محل را ناراحت می‌کنی در این کار فرقی نمی‌کند چه اشعار مذهبی بگذارید و مردم را اذیت کنید، چه موسیقی بزنید و هر کاری می‌خواهید کنید، مردم آزاری بد است، در همسایه‌ی دیوار به

---

۲۲ - سوره یس، آیه ۳۰.

دیوار شما شاید یک مریضِ اعصابی باشد دیوانه بشود با این کار شما، ایام عاشورا، ایام ماه رمضان در ضمن کارهای خوبی که می‌کنید مبادا یک همچنین گناهانی کنید، افرادی، حضرت نوح می‌گوید که بله من تبلیغ کردم نصف شب، «لَيْلًا وَنَهَارًا» اگر قرآن نمی‌گفت من نمی‌گفتم منتها رعایت همه‌ی جهاتش را می‌کرده، نصف شب با خودش فکر می‌کرده حضرت نوح که اگر بروم سرش خلوت است، مشغله‌ای ندارد، یک دَری می‌زنم آهسته اگر بیدار بودند که می‌آیند، اگر بیدار هم نبودند دیگر تکرار نمی‌کنم، صاحب‌خانه می‌آمد برو پیرمرد، تو هم حالا دیگر وقت‌گیر آوردی، «إِلَّا كَانُوا بِهِ

يَسْتَهْزِئُونَ» بالاخره يك هشت و ده نفری يك چند نفری با او  
هماهنگ شدند، اصلاً می گفتند: این ها دیوان هاند، انبیاء را،  
اکثر انبیاء را گفتند: دیوانه است، «إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ»<sup>۲۳</sup> وقتی به  
پیغمبر که عقل کل است بگویند: «إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ» با «إِنَّ» تأکید  
بگویند: این دیوانه است دیگر به بقیه معلوم است! حضرت  
نوح می گوید: خدایا تبلیغ کردم، شاهی داری؟ بله، روز  
قیامت سخت می گیرند «يوم الجمع» است، «يوم الدين»  
است، روز جزاء است، درباره ی هر یکی از این اسماء شاید  
ان شاء الله وقتی باشد صحبت کنم، کی هست شاهدت؟

---

۲۳ - سوره قلم، آیه ۵۱.

پیغمبر اسلام، شما باشید، ما باشیم، می‌گوییم: پیغمبر اسلام شاید هشت هزار سال بعد آمده، تو حالا او را شاهد گرفتی؟ پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله احاطه‌ی بر ماسوی الله از روزی که خدا کروی زمین را خلق کرده تا همین الآن و از حالا هم تا بعد دارد، حضرت نوح می‌داند.

حضرت نوح می‌گوید: پیغمبر اسلام، برو بگو بیاید شهادت بدهد یا برو به او بگو بین قبول می‌کند شهادت را یا نه؟ شهادتش را یا نه؟ می‌شکافد، صحرای محشر، شما فرض کنید کروی زمین آنچه که از زمان حضرت آدم مُردند و آنچه که بعدها می‌میرند و آنچه که زمان ظهور تا وقتی که قیامت

برپا می‌شود این‌ها همه می‌خواهند بایستند در روی کروی  
زمین، آن‌چنان در فشارند که چه عرض کنم؟ همه چسبیده به  
هم، ایستاده‌اند، منتظرند همه، ایشان جمعیت را می‌شکافد  
می‌رساند خودش را به پیغمبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله، یا  
رسول‌الله! دستم به دامت، حضرت می‌فرماید: جعفر و حمزه،  
دو شاهد عادل بروید برای ایشان شهادت بدهید و در روایت  
دارد؛ که در روز قیامت ۱۲۴۰۰۰ پیغمبر را این دو بزرگوار از  
ورطه‌ی قیامت نجات می‌دهند<sup>۲۴</sup> حالا این‌ها که نمی‌توانند  
تنها بروند در بهشت، باید امتشان را با خودشان ببرند، «یَوْمَ

---

۲۴ - بحار الانوار، ج ۷، ص ۲۸۲.

نَدْعُو كُلَّ اُنَّاسٍ بِاِمَامِهِمْ»<sup>۲۵</sup> روز قیامت از خصوصیاتش این است که هر کسی را با پیشوایش می خوانند، تو پیشوایت که بوده؟ حضرت نوح، تو پیشوایت که بوده؟ حضرت عیسی، حضرت عیسی باید باشد در قیامت تا امتش را جمع آوری بکند، ترتیب کارشان را بدهد، هر کدامشان قابل شفاعتند شفاعتشان بکند، هر کدام قابل شفاعت نیستند مطرودشان بکند و پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله هم در قیامت باقی می ماند. ائمه اطهار علیهم السّلام هستند. ان شاء الله ما و شما

هم زیر سایه‌ی پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله و ائمه اطهار  
علیهم السّلام باشیم.

### ۸- افراد تزکیه نفس نکرده در قیامت معطل می‌شوند

دسته‌ی دوّمی که در قیامت باقی می‌مانند که در گذشته هم  
عرض کردم افرادی هستند که تزکیه نفس نکردند، از واجبات  
اولیه‌ی است آقایان که انسان نفسش را از رذایل پاک کند،  
این‌هایی که تزکیه نفس نکردند خوب روز قیامت شیعه  
هستند، محبّند، حتّی معصیت نکردند، امّا تزکیه نفس هم  
نکردند! روز قیامت می‌گویند: آقا با این حالت نمی‌توانی بروی

به بهشت برو آن گوشه، یک گوش‌های به او نشان می‌دهند برو  
آن گوشه بنشین تزکیه نفس کن، خودت را پاک کن، شماها  
نمی‌دانم زمینی به خارج از کشور رفتید یا نه؟ اگر گذرنامه‌ی  
انسان یک مشکلی داشته باشد سر مرز، می‌گویند: آقا تا این  
مشکلش را حل نکنی حق عبور نداری، حالا من چطور  
مشکلش حل کنم؟ تو ویزا نداری مثلاً، تو مدت گذرنامه‌ات  
اصلاً گذشته، مجبور است انسان از مرز بازرگان برگردد تهران،  
کارهایش را درست کند یا خیلی به او محبت کنند همان جا  
یک تشکیلاتی دارند که آنجا این مسئله را حلش می‌کنند  
ولی طول می‌کشد، تا ارتباط برقرار کنند با تهران، شما را آن‌ها

بشناسند، بعد برگردید، این حرف‌ها را من نمونه‌هایش را دیدم، این مدّتی طول می‌کشد، خب چکار کنیم؟ پنجاه هزارسال خدا برایتان وقت قائل شده، پنجاه هزارسال خیلی وقتِ زیادی است! پنجاه هزارسال می‌توانید در آنجا خودتان را بسازید، چون با این روحيات و با این مسائل مختلفی که من واقعاً متأسفم حتّی برای اهل تزکیه نفس، که ماها اکثراً اسماً اهل تزکیه نفس هستیم متأسفم، آخر یک صفت رذیله در یک نفر ممکن است باشد این را هر کارش می‌کنیم، هر چه زور خودش می‌زند، ما زور می‌زنیم چون جدّی نگرفتند نمی‌توانند خودشان را از این صفت رذیله نجات بدهند،

این جا که همه‌ی وسایل تزکیه نفس هست در قیامت نیست،  
با عذاب شده باید تزکیه بشوی، با فشار شده باید تزکیه  
بشوید، تزکیه نفس باید بکند، محال است که یک نفر بدون  
تزکیه نفس و با داشتن یک صفتِ کوچکِ رذیله این را راهش  
بدهند در بهشت، حتّی اگر در بهشت هم برود بیرونش  
می‌کنند، حضرت آدم شما فکر نکنید تزکیه نفس نکرده بود،  
پاک بود، پیغمبر بود، «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ  
عِمْرَانَ»<sup>۲۶</sup> خدا اصلاً انتخابش کرده، برگزیده‌اش، در بهشت  
هم گذاشته او را، حضرت آدم چه مشکلی داشت؟ چه

---

۲۶ - سوره آل عمران، آیه ۳۳.

مشکلی داشت؟ دیدید دیگر در قرآن خدا مکرّر قضیه‌اش را نقل کرده مشکل حضرت آدم این بود که یک خرده‌ای نفسش فعّال بوده، نه نفس خودش حتّی، نفس همسرش فعّال بود او کمک شد برای اینکه نفس ایشان هم یک خرده فعّالیت خیلی کم ضرری داشته باشد، شما پای یک سفره‌ای نشسته‌اید همه‌ی غذاها هم در اختیارتان هست یک وقت می‌بینید دلتان می‌خواهد یک چند تا برنج از آن رفیق پهلوتان همچنین مخفی بردارید، یک کار کوچکی است، مهمّ نیست خوب بردار، امّا به تو گفتند: دست نزن، شما برداشتی آقا آسمان که به زمین نیامده که من چند تا برنج از

این رفیقم برداشتم، خب یک دیس آقا برنج بیاورید یک به اصطلاح کفگیر برنج برایش بریزید، می‌گویند: نه آن روحیه‌ات خراب است، تو به درد این مجلس نمی‌خوری. آفتابه دزد هم دزد است، آنکه بانک را می‌زند دزد است، دزدی، صفتِ دزدی بد است، به شغلش و کارش، منتها آن آفتابه دزد، دزد بی‌عرضه است، آن دزد بانک دزد باعرضه و شجاع است، حضرت آدم رفت یک چند تا دانه گندم ببیند چه مزّه می‌دهد چون حضرت حوّا فرموده بود که این خوب است، خوشمزه است، حالا گندم مزّه‌ی خوبی هم مخصوصاً خامش ندارد، ببینید چه اندازه دقیق است، اطاعت خدا چقدر مهمّ

است، شما فکر نکنید که حالا چه می‌شد؟ کاشکی خدا اصلاً مطالبه نمی‌کرد، حرفش را نمی‌زد، نه، بنده‌ی مطیع خدا می‌خواهد بشود، این اگر به او چیزی نمی‌گفتند حضرت آدم بعد آدم نمی‌شد، اگر حضرت آدم در بهشت این کار را کرد می‌گفتند خوب حالا این دفعه بخشیدیم تو را، دفعه‌ی دیگر کار بزرگ‌تری می‌کرد، لذا دویست سال گریه کرد، دویست سال گریه کرد، اشک ریخت، صفات رذیله را از خودش دور کرد، با خدا سازش کرد، با خدا رابطه‌اش را برقرار کرد. که وقتی از دنیا رفت باز هم همان آدم قبلی، همان انسان قبلی، همان شخصیتِ والای قبلی شد و رفت به عالم قیامت. ان شاء الله

امیدواریم ما همه مان دقیق باشیم، بنده‌ی خدا باشیم،  
اطاعت پروردگار را کنیم و از خودمان هیچ سلیقه‌ای اظهار  
نکنیم و راه خدا را در پیش بگیریم و موفق بشویم و ان شاء الله  
درباره‌ی این سوره‌ی مبارکه و آنچه مربوط به قیامت است که  
خیلی بحث دارد، خیلی حرف دارد، ان شاء الله چند هفته‌ای  
درباره‌اش صحبت می‌کنم و امیدواریم آنچه که مربوط به مبدأ  
و معاد است شما خوب یاد بگیرید و اعتقاد صحیح‌تان  
ان شاء الله همین‌ها باشد.

## ۹- عظمت حضرت زهرا سلام الله علیها

ایام دیگر کم کم تعلق دارد به فاطمه اطهر سلام الله علیها، مظلومه ی عالم، فاطمه ای که اگر بگوییم خانم ها افتخار کنند که آن حضرت از آن ها و از نوع آن ها بوده و مردها افتخار می کنند که پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله و ائمه اطهار علیهم السلام از آن ها بودند خدا می داند نمی خواهم یک حرفی بزنم که یک طرف جریان یک مقداری مسئله پیدا کند ولی این افتخار مساوی است با آن افتخار، هر که از این حرف من می فهمید و احساس می کنید نوش جانتان، فاطمه ی زهرا کوثر است، سرچشمه علم و حکمت است،

علی ابن ابیطالب علیه السلام بود، فاطمه زهرا سلام الله علیها هم بود، پیغمبر می توانست هر دو دست را ببوسد اما دست فاطمه ی زهرا را می بوسید، فاطمه زهرا سلام الله علیها بود، علی ابن ابیطالب علیه السلام هم بود با همه ی اهمّامی که پیغمبر داشت که علی را معرّفی کند به خلافت خودش، فضائل علی ابن ابیطالب علیه السلام را بیان کند، اما اسم فاطمه زهرا سلام الله علیها را کوثر گذاشت، خیرکثیر گذاشت، «فِدَاهَا أَبُوهَا» گفت، «فِدَاهَا أَبُوهَا»<sup>۲۷</sup> دنیا لیاقت اینکه فاطمه زهرا

---

۲۷ - بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۲۰.

سلام الله علیها بیشتر از هیجده سال در این دنیا بماند  
نداشت.

«و مجمعى حطب على البيت  
الذى لم یجتمع لولا شمل الدینی  
الداخل على البتول بیتهما  
والمسقطین لها عزجینی».

یا فاطمه الزهراء امروز ما را به عنوان فرزندان خودت، به عنوان  
دوستانت، به عنوان کسی که تو را با تمام وجود دوست دارد از  
کوثر، از علم و حکمت به ما قطره‌ای بچشان.

«نسئلك اللهم و ندعوك باعظم اسمائك و بمولانا  
صاحب الزمان يا الله، يا الله، يا الله، يا الله، يا الله و يا الله و  
يا الله و يا الله و يا الله يا الرحمن و يا الرحيم، يا مقلب القلوب، يا  
قاضي الحاجات يا ربّاه يا سيّده، عجل لوليک الفرّج، عجل  
لمولانا الفرّج، عجل لسيدنا الفرّج» خدايا قلب فاطمه زهرا  
سلام الله عليها را با فرج امام زمان خشنود بفرما. پروردگارا به  
آبروی خاندان عصمت و طهارت عليهم السّلام قسمت  
می دهیم این جمع را و همه ی دوستان ما را و همه ی کسانی  
که در راه تزکیه نفس قدم بر می دارند به آبروی فاطمه زهرا  
سلام الله عليها از یاران خوب امام زمان قرار بده.

همه‌ی ما را از بندگان خالص خودمان قرارمان بده. پروردگارا  
به آبروی خاندان عصمت و طهارت علیهم‌السلام در روز  
قیامت ما را از کنار پیغمبر و ائمه اطهار علیهم‌السلام و  
فاطمه زهرا سلام‌الله‌علیها دور نفرما. خدایا به آبروی خاندان  
عصمت ایمان کامل به ما مرحمت بفرما، عقل کامل به ما  
عنایت بفرما. خدایا ما را از صراط مستقیم یک لحظه دور  
نفرما. پروردگارا مریض‌های اسلام. مریض منظور، مریضه‌ی  
منظوره الساعه! لباس عافیت بپوشان. امواتمان را غریق  
رحمت بفرما. شهداءمان با شهدای کربلا محشور بفرما.  
عاقبت مان ختم بخیر بفرما. «وَ عَجِّلِ الْوَلِيكَ الْفَرَجَ»

